

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. P.**, proti žalovanému: **rektor Univerzity Karlovy v Praze**, se sídlem Ovocný trh 3/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2012, č. j. 7118/12/III/Sed, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2014, č. j. 10 A 164/2012 – 61, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo výrokem I. zrušeno rozhodnutí stěžovatele a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Jednalo se o rozhodnutí, jímž nebylo žalobci prominuto zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání rozhodnutí děkana Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze (dále také jako „děkan“) ze dne 1. 6. 2012, č. j. Stud/Kis/824, a tato žádost o přezkoumání byla jako opožděná zamítnuta. Citovaným rozhodnutím děkana nebylo žalobci přiznáno účelové stipendium podle čl. 5 odst. 1 písm. b) Stipendijního řádu Univerzity Karlovy v Praze. Současně bylo výrokem II. stanoveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Proti tomuto rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jejíž součástí byla i žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[2] V žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že právní následky rozsudku pro něj znamenají nepoměrně větší újmu, neboť Univerzita Karlova v Praze je nucena porušit zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysokých školách“), i své vnitřní předpisy. Rozsudek významně zasahuje do samosprávy veřejné vysoké školy. Dále stěžovatel poznamenal, že jiným osobám přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout újma a přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[3] Žalobce se k žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] Dle § 107 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užije přiměřeně. Dle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva předpoklady. Soud tak přizná žalobě (či kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Správní soudnictví obecně slouží zejména k ochraně veřejných subjektivních práv a institut odkladného účinku žaloby i kasační stížnosti má primárně poskytovat ochranu žalobci (jako účastníku řízení před správním orgánem) před výkonem napadeného rozhodnutí. V zájmu zachování zásady rovnosti v řízení před soudem však Nejvyšší správní soud judikoval, že ani správnímu orgánu nelze odeprít právo domáhat se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vznik nepoměrně větší újmy na straně správního orgánu však bude z logiky věci mnohem méně častý než na straně žalobce.

[6] Otázkou návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v případě, kdy návrh podává žalovaný správní orgán, se zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Dle rozhodnutí ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49 (publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS): *„S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“* Za ojedinělé případy pak lze považovat situace, kdy by nepřiznání odkladného účinku způsobilo závažné důsledky. Jako příklad závažných důsledků respektování soudního rozhodnutí uvádí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném rozhodnutí: *„vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku, apod.“*

[7] Odkladný účinek kasační stížnosti představuje zcela výjimečný institut, kterým se mění účinky pravomocného rozhodnutí, a měl by být využíván pouze v situacích, kde výkon rozhodnutí nebo jeho jiné následky mohou působit značné obtíže. Kasační stížnost, jako mimořádný opravný prostředek, směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí, a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti je proto třeba na rozhodnutí krajského soudu pohlížet jako na správné. Pouze v případě naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je možno tuto zásadu narušit.

[8] První podmínkou je prokázání vzniku nepoměrně větší újmy, které leží na stěžovateli. Ten musí dostatečně konkrétně onu nepoměrně větší újmu, která mu vznikne nepřiznáním odkladného účinku, vymezit. Bylo tedy na Nejvyšším správním soudu, aby posoudil, zda stěžovatelem tvrzená újma dosahuje intenzity nepoměrně větší újmy a zda případné následky nepřiznání odkladného účinku by byly srovnatelné s následky uvedenými v citovaném rozhodnutí rozšířeného senátu (viz bod [6] tohoto rozhodnutí).

[9] V souladu s rozhodovací činností zdejšího soudu lze za nepoměrně větší újmu považovat poměrně závažné důsledky do života či existence toho, kdo se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti domáhal. Tak například nelze nenahraditelnou újmu (dle předchozí dikce § 73 odst. 2 s. ř. s.) způsobenou stěžovateli (žalovanému) spatřovat

pokračování

v tom, že tento bude povinen vyplatit žalobci přeplatek na dani, a to v souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 – 49 (publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS.) Naopak jako nenahraditelná újma byl posouzen „*brozící výkon rozhodnutí o uložení pokuty fyzické osobě ve výši, která výrazně přesahuje prokázaný celoroční příjem rodiny se dvěma nezletilými dětmi*“ (k tomu blíže usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2003, č. j. 6 A 160/2002 - 46).

[10] V posuzovaném případě spatřuje stěžovatel nepoměrně větší újmu v nutnosti porušit zákon o vysokých školách a vnitřní předpisy, pokud by se řídil rozsudkem městského soudu, a dále v zásahu do samosprávy veřejné vysoké školy. Za této situace je třeba vycházet ze skutečnosti, že městský soud vydal rozhodnutí, které v souladu s § 54 odst. 5 s. ř. s. nabylo doručením právní moci. Výrok pravomocného rozsudku je dle odst. 6 téhož ustanovení závazný pro účastníky, osoby zúčastněné na řízení a pro orgány veřejné moci. Právní moc je důležitou vlastností soudních, ale i dalších, rozhodnutí znamenající jejich nezměnitelnost a závaznost. Jedná se o významnou záruku právní jistoty nejen pro účastníky řízení, ale i pro celou společnost. Musí být respektováno všemi orgány a osobami, věc je rozřešena konečně a závazně. Zrušil-li tedy městský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností tohoto správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost.

[11] Odlišný právní názor na posuzovanou otázku sám o sobě neopravňuje správní orgán ve věci nekonat a není důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Závazný názor městského soudu je nutno do doby, než bude eventuálně rozhodnutí městského soudu zrušeno, považovat za správný. Dodržením závazného právního názoru nemůže stěžovateli vzniknout v podstatě žádná újma, a už vůbec újma dosahující intenzity požadované pro přiznání odkladného účinku. Nadto je třeba uvést, že stěžovatel ani neuvedl, jaká újma by mu vlastně měla v důsledku domnělého porušení právních předpisů vzniknout, přičemž toto tvrzení je zcela v rukou stěžovatele.

[12] Pro úplnost je třeba uvést, že dle již citovaného rozhodnutí rozšířeného senátu je nutno přihlídnout i k faktu, že v případě zrušení rozsudku městského soudu Nejvyšším správním soudem na základě podané kasační stížnosti dojde k „obživnutí“ městským soudem zrušeného rozhodnutí stěžovatele. Jelikož mezitím může dojít k vydání nového správního rozhodnutí na základě do té doby platného rozsudku městského soudu, může nastat situace, kdy vedle sebe budou existovat dvě správní rozhodnutí v téže věci. To však samo o sobě není důvodem pro přiznání odkladného účinku, na stěžovateli stále leží povinnost uvést negativní důsledky výkonu rozhodnutí městského soudu, které potom Nejvyšší správní soud v každém konkrétním případě uváží ve vztahu k zákonným podmínkám.

[13] Jelikož stěžovatel neprokázal, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, soud se již nezabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Stěžovatel tedy neprokázal existenci podmínek pro přiznání odkladného účinku stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Z tohoto důvodu nebylo možno odkladný účinek kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu